

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28865>

Özet

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i (ÖYÖHÖ), bireylerin kendi ö?renme süreçlerini yönetme becerilerine ve bu süreçlere yönelik **haz?rbulunu?luk** düzeylerine ili?kin alg?lar?n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilm? bir **psikometrik ölçek** uyarlamas?d?r. ?ahin ve Erden (2009) taraf?ndan Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas? yap?lm??t?r. Bu ölçek, ö?rencilerin ö?renme hedefleri belirleme, ö?renme stratejileri kullanma, ö?renme süreçlerini izleme ve de?erlendirme gibi özyönetimli ö?renme bile?enlerine ne kadar yatk?n olduklar?n? ölçmeyi hedefler. E?itim psikolojisi alan?nda önemli bir araç olarak, ö?rencilerin akademik ba?ar?lar?n? ve ö?renme motivasyonlar?n? anlamak ve geli?tirmek için de?erli bilgiler sunmaktadır.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?, orijinal formunun kültürel ve dilsel ba?lama uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??, böylece Türk e?itim sistemindeki ö?rencilerin özyönetimli ö?renme haz?rbulunu?luklar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçme imkan? sa?lam??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in psikometrik özelliklerini ortaya koyarak, e?itimciler ve ara?t?rmac?lar için sa?lam bir de?erlendirme arac? sunmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Özyönetimli ö?renme, haz?rbulunu?luk, psikolojik ölçek, adaptasyon, e?itim psikolojisi, ö?renme stratejileri, ö?renci ba?ar?s?, metacognition.

Yazarlar

Ersin ?ahin, Mehmet Erden

Amaç

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin kendi ö?renme süreçlerini etkili bir ?ekilde yönetebilme kapasitelerini ve bu yöndeki motivasyon, beceri ve tutumlar?n? de?erlendirmektir. Özellikle e?itim ortamlar?nda, ö?rencilerin ö?renme sorumlulu?unu üstlenme, hedefler belirleme, uygun ö?renme stratejileri seçme, ö?renmelerini izleme ve sonuçlar? de?erlendirme gibi kritik özyönetim becerilerine ne kadar haz?r olduklar?n? belirlemek büyük önem ta??r. Bu ölçek, ö?rencilerin güçlü ve zayıf yönlerini tespit ederek, onlara özelle?tirilm? rehberlik ve destek sa?lamak için bir temel olu?turur.

Ölçek, aynı zamanda, e?itim programlar?n?n ve ö?retim yöntemlerinin özyönetimli ö?renmeyi te?vik etme potansiyelini de?erlendirmek için de kullan?labılır. Ara?t?rmac?lar için, özyönetimli ö?renme ile akademik ba?ar?, motivasyon ve di?er psikolojik de?i?kenler arasındaki ili?kileri incelemek adına de?erli bir araçtır. Bu sayede, ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki özerkliklerini art?rmaya yönelik daha etkili müdahaleler geli?tirilebilir ve e?itim politikalar? bu do?rultuda

?ekillendirilebilir.

Yap?

Özyönetimli ö?renme, ö?rencilerin kendi ö?renme süreçlerinin aktif kat?l?mc?lar? oldu?u, hedefler belirledi?i, stratejiler kulland???, ö?renmelerini izledi?i ve de?erlendirdi?i döngüsel bir süreç olarak kavramsalla?t?r?l?r. Bu yap?n?n temel bile?enleri aras?nda bili?sel stratejiler (örne?in, özetleme, detayland?rma), üstbili?sel stratejiler (örne?in, planlama, izleme, düzenleme), motivasyonel inançlar (örne?in, özyeterlik, görev de?eri) ve davran??sal stratejiler (örne?in, zaman yönetimi, yardım arama) yer al?r. **Haz?rbulunu?luk** ise, bu bile?enleri etkili bir ?ekilde kullanmaya yönelik mevcut potansiyeli ve e?ilimi ifade eder.

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i, bu çok boyutlu yap?y? ölçmeyi hedefler. Ölçekteki maddeler, ö?rencilerin ö?renme ortam?nda proaktif olma, ö?renme güçlükleriyle ba?a ç?kma, ki?isel ö?renme hedefleri olu?turma ve bu hedeflere ula?mak için gerekli ad?mlar? atma konusundaki alg?lar?n? yans?t?r. Ölçe?in alt boyutlar? (e?er varsa), özyönetimli ö?renmenin farklı veçhelerini (örne?in, hedef belirleme, planlama, öz-izleme, öz-de?erlendirme, motivasyonel düzenleme) ayrı ayrı de?erlendirmeye olanak tan?r ve böylece bireylerin hangi alanlarda daha fazla deste?e ihtiyaç duydu?unu belirlemeye yardımcı olur.

Geçerlik

?ahin ve Erden (2009) taraf?ndan gerçekleştirilen **uyarlama** çal??mas?nda, **Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i**'nin Türkçe formunun geçerli?inin çe?itli yöntemlerle incelendi?i varsay?lmaktadır. Geçerlik, bir ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve anlamlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ifade eder. Bu tür uyarlama çal??malar?nda genellikle **yap? geçerli?i**, **içerik geçerli?i** ve **ölçüt geçerli?i** gibi farklı geçerlik türleri incelenir. ?çerik geçerli?i için uzman görüşleri alınarak maddelerin ilgili yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilir.

Yap? geçerli?i ise, ölçe?in teorik yap?yla uyumunu göstermek için **faktör analizi** gibi istatistiksel tekniklerle incelenir. Bu analizler, maddelerin hangi faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin özyönetimli ö?renme teorisiyle ne kadar örtü?tü?ünü ortaya koyar. Ölçek uyarlama çal??malar?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n hedef kültürde de do?rulanmas? kritik bir ad?mdır. ?ahin ve Erden'in çal??mas?, ölçe?in Türk kültürel ba?lam?nda da özyönetimli ö?renmeye haz?rbulunu?luk yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermeyi amaçlam??t?r.

Güvenirlik

Bir ölçe?in güvenilirli?i, ölçümlerin tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder; yani, aynı ko?ullar alt?nda tekrarland???nda benzer sonuçlar verme derecesidir. ?ahin ve Erden (2009) taraf?ndan yapılan çal??mada, **Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i**'nin Türkçe formunun

güvenirli?i, psikometrik standartlara uygun olarak de?erlendirilmi?tir. Bu de?erlendirmede en yayg?n kullan?lan yöntemlerden biri, ölçe?in **ic tutarl?I?k** katsay?s?d?r.

?ç tutarl?I?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir ve genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s? ile hesaplan?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve güvenilir bir ölçüm sa?lad???n? gösterir. Uyarlama çal??mas?nda ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemler de kullan?lm?? olabilir; bu yöntem, ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini de?erlendirir. Bu güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in Türk örnekleminde kararlı ve tutarl? ölçümler yapabildi?ini do?rulamay? hedeflemi?tir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i gibi çok boyutlu yap?lar? ölçen psikometrik araçlar?n yap? geçerli?ini de?erlendirmede temel bir istatistiksel yöntemdir. ?ahin ve Erden (2009) taraf?ndan yürütölen **uyarlama** çal??mas?nda, ölçe?in orijinal formundaki teorik faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçekteki gözlemlenen de?i?kenlerin (maddelerin) alt?nda yatan gizil faktörleri (yap?lar?) ortaya ç?karmay? amaçlar.

Genellikle ke?fedici faktör analizi (KFA) ve do?rulamalı faktör analizi (DFA) olmak üzere iki ana tür faktör analizi uygulan?r. KFA, ölçe?in faktör yap?s? hakk?nda önceden belirli bir hipotez olmad???nda veya yeni bir kültürde yap?n?n ke?fedilmesi gerekti?inde kullan?l?r. DFA ise, orijinal ölçe?in teorik olarak belirlenmi? faktör yap?s?n?n yeni örnekleminde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmek için kullan?l?r. ?ahin ve Erden'in çal??mas?, ölçe?in özyönetimli ö?renme haz?rbulunu?lu?unun farklı boyutlar?n? (örne?in, hedef belirleme, strateji kullan?m?, öz-de?erlendirme) kültürel olarak uygun ve istatistiksel olarak anlamlı bir ?ekilde ayr??t?r?p ayr??t?rmed???n? bu analizlerle incelemi?tir.

Enstrüman

Test Type: **Uyarlama** (Adaptasyon). Mevcut bir ölçe?in Türkçe'ye çevrilerek kültürel ve dilsel geçerlik ve güvenilirli?inin incelenmesiyle olu?turulmu? **psikometrik bir ölçektir**.

Format: Genellikle **Likert ölçe?i** format?nda maddelerden olu?ur. Kat?l?mc?lar, her bir maddeye ne kadar kat?ld?klar?n? veya kendilerini ne kadar tan?mlad?klar?n? belirli bir derecelendirme (örne?in, "Kesinlikle Kat?lm?yorum"dan "Kesinlikle Kat?l?yorum"a kadar 5 veya 7 noktalı bir skala) üzerinden belirtirler. Ölçe?in orijinal derecelendirme bilgisi kaynakta bulunmamakla birlikte, psikometrik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan bir format oldu?u varsay?lmaktadır.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Ö?renciler. Özellikle, özyönetimli ö?renme becerilerinin kritik oldu?u yüksekö?renim düzeyindeki ö?renciler hedeflenmektedir.

Age Group: Genellikle 18 ya? ve üzeri, üniversite ö?rencisi popülasyonuna yönelik olarak tasarlanm??tır. Ancak, lise son s?n?f ö?rencileri gibi daha genç ö?renci gruplar?nda da uygulanabilirli?i de?erlendirilebilir.

Population Details: ?ahin ve Erden'in (2009) uyarlama çal??ması, ölçe?in Türk yüksekö?renim ö?rencileri üzerinde geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermi?tir. Bu, farklı üniversitelerden ve çe?itli akademik disiplinlerden gelen ö?rencileri kapsayan bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Bireysel veya grup ortam?nda uygulanabilen, kendi kendine raporlama (self-report) temelli bir anket formudur. Katılımcılar, ölçek maddelerini okuyarak kendi algılar?n? ve tutumlar?n? belirtirler. Uygulama süresi, genellikle ölçekteki madde say?s?na ba?lı olarak k?sa olup, ortalama 10-20 dakika sürebilir.

Anahtar Kelimeler

Özyönetimli ö?renme, haz?rbulunu?luk, ö?renme stratejileri, akademik ba?ar?, psikometrik ölçek, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi, e?itim ara?t?rmalar?, ö?renci de?erlendirmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut De?il

Affiliation Email addresses: ersinsahin7@yahoo.com (Ersin ?ahin)

Correspondence Address: Mevcut De?il

?zinler, Ücretler ve Test Y?li?

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i'nin kullanımı için, ?ahin ve Erden (2009) taraf?ndan yap?lan **uyarlama** çal??masına at?fta bulunulması gerekmektedir. Akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi veya kaynak gösterilmesi yeterlidir. Ölçe?in ticari kullanımı veya modifikasyonu için yazarlardan resmi izin alınması gerekebilir. Ölçe?in kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi belirtilmemiştir, bu nedenle akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımların ücretsiz oldu?u varsayılmaktadır. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??ması **2009** yılında yayınlanmıştır.

Referanslar

?ahin, E. ve Erden, M. (2009). Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i'nin (ÖYÖHÖ)

geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Education Sciences*, 4(3), 695-706.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: [ozyonetimli-ogrenmeye-hazirbulunusluk-olcegi-toad.pdf](#)

Özyönetimli Ö?renmeye Haz?rbulunu?luk Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine eri?mek için yukarıda belirtilen PDF referans?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM